



PRIMLJENO:	22. X 2013. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-2/13-1/5
VEZA:	
EPA:	223 XXV
SKRAĆENICA:	PRILOG.

## SKUPŠTINA CRNE GORE

N/R g-dina Ranka Krivokapića, predsjednika

U skladu sa članom 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na **Predlog zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora** podnosim sljedeće amandmane:

## AMANDMAN 1

U članu 3 Predloga zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora u stavu 1 nakon: Zaštita Područja Kotora je od javnog interesa dodaje se „**a Kotor je grad kulture**“.

## Obrazloženje:

## ZAŠTO JE KOTOR IZUZETAN I ZASLUŽUJE POSEBAN STATUS:

Prije svega treba istaći veliku i specifičnu ulogu Kotora i njegovog područja kroz vjekove, jer Kotor je imao ulogu graničara medju svjetovima, civilizacijama i kulturama. Preko Kotora je zračio mediteranski kulturni prostor na balkansko područje ostvarujući pozitivna prožimanja i simbiozu istoka i zapada. Kotor je svojim kulturno-umjetničkim sadržajima presudno uticao na razvoj arhitekture, slikarstva i umjetničkog zanatstva prostrane kontinentalne zone u zaledju. To se nije odnosilo samo na dio Crne Gore koji je gravitirao pomorsko- trgovačko- umjetničkom Kotoru, nego i na prostore Srbije, Kosova pa i Makedonije. Putem političkih i ekonomskih veza trgovačke ili kulturne ekspanzije, dolazilo je do direktnih uticaja prilikom izgradnje crkava, manastira i zadužbina, izrade skulptura, srebrnih i zlatnih predmeta sakralne i profane namjene i oružja. Na ovom području velikih kontrasta kao i susreta i kontinuiteta različitih kulturnih slojeva čvrsto je izgrađen smisao za njihovu asimilaciju i kreativno prihvatanje.

Kotor i Crna Gora su vjekovima bili upućeni jedni na druge, jer Kotor je bio praktično jedina veza Crne Gore sa svijetom. Preko kotorske luke išao je izvoz crnogorskih proizvoda i uvoz svega onoga što je nedostajalo Crnoj Gori, preko Kotora Crna Gora je držala priključak sa razvijenom Evropom i polako prihvatala sve one vrijednosti koje su je učinile modernom državom.

Izuzetnost Kotora ogleda se i u slijedećem: Kotor je jedini grad u Crnoj Gori koji je, kroz 15 vjekova do danas, imao kontinuitet političkog, administrativnog, pomorskog, duhovnog, kulturnog, trgovačkog i zdravstvenog centra ne samo svog područja nego i Boke Kotorske i šire.

Kotor je grad koji je od XII vijeka imao političku organizaciju koja je obavljala upravne, zakonodavne i sudske poslove u vidu tri vijeća, Malog, Velikog i Vijeća Umoljenih.

Kotor je jedini grad u Crnoj Gori koji u svom Arhivu čuva izuzetnu dokumentaciju ranijih vjekova kojoj ni po starini, ni po količini i značaju nema premca u današnjim granicama Crne Gore. Kotor ima izuzetnu graditeljsku baštinu, to je grad sa sačuvanom srednjevjekovnom matricom, sa ostacima crkava i krstionicom iz VI vijeka, sa šest romaničkih crkava iz perioda XII-XIII vijeka što ga čini najromaničkim gradom na jadranskoj obali, sa katedralom sv.

Tripuna osveštenom 1166. godine koju je papa Benedikt XVI proglasio "malom bazilikom" zbog njenog značaja, sa sačuvanih 13 crkava od 30 koliko ih je imao, sa brojnim palatama i pučkim zgradama sa ostacima iz perioda romanike i gotike i jedinstvenim fortifikacijama dugim 4,5 kilometra. Na području Kotora sačuvana je i nematerijalna kulturna baština koja je predložena za upis na listu UNESCO i po kojoj je Kotor prepoznatljiv i van granica Crne Gore. To se u prvom redu odnosi na Bokeljsku mornaricu jednu od najstarijih bratovština u Evropi, koja je sačekala moći sv. Tripuna 809 godine.

Kotor je zbog svojih izuzetnih vrijednosti 1979. godine upisan u Listu svjetske kulturne bastine, kao jedini grad u Crnoj Gori, jedan od tri na jadranskoj obali, uz Dubrovnik i Split i jedan od oko 900 spomenika kulture ukupno upisanih na listu na Planeti. Kotor i njegovo područje, od oko 1650 registrovanih nepokretnih spomenika kulture u Crnoj Gori, baštini oko 650, ili nesto manje od 40%, a baštini i oko 107.000 artefakata, tri puta više nego ostatak Crne Gore. **TRAŽI SE IZMJENA STATUSA**, da se spriječi dalja **DEGRADACIJA** Kotora, grada na Listi svjetske kulturne baštine i da se, pokretanjem procesa **REVITALIZACIJE** vrati Kotoru status regionalnog i opštinskog centra kojeg je imao kroz 15 vijekova.

Degradacija i mortifikacija grada Kotora nije sadašnja pojava, počela je davno, kao produkt neriješenog odnosa između naslijeđenih istorijskih vrijednosti i njihove valorizacije i aktualnih koncepata razvoja sto je na djelu i danas, a naročito se intenzivirala 60-tih godina, kada su se sadržaji bitni za život grada počeli seliti u nova naselja van grada. Tada dolazi do procesa **decentralizacije, jer je grad, koji je svoju istorijsku urbanost, superiornost i egzistenciju zasnivao na moru, ostao bez ijedne strategijske razvojne grane okrenute moru.**

Prostornoj degradaciji Kotora i njegovog zaštićenog prirodnog i kulturnog dobra, dobrim dijelom su doprinjeli neadekvatni propisi koji regulišu ovu materiju, prepletanje nadležnosti ali i nedostatak adekvatne dokumentacije iz nadležnosti lokalne uprave (strateške, prostorno-planske, upravne).

Ljudi koji su radili na upisu Kotora u UNESCO-vu zaštićenu baštinu, znali su da taj upis nije izboren zbog eventualnog uklanjanja šteta od zemljotresa 1979. godine, sredstvima UNESCO-a. Znali su za obaveze prema toj baštini, ali i koristi od nje, ako se bude znala koristiti. Kotor je dobio svjetski brend, onaj za koga se mnogi bezuspješno bore, brend za korišćenje sredstava međunarodne zajednice za zaštitu ovog dijela svjetske baštine. To je najbolji turistički brend, upravo potvrđen na primjeru Kotora, jer je turistička ponuda Kotora atipična za ono što se promovise u turističkoj ponudi Crne Gore. Taj je brend, preporučio Kotor na svjetskom turističkom tržištu kruzinge putovanja i na jahting tržištu? **BREND SVJETSKE KULTURNE I PRIRODNE BASTINE UNESCO-a.**

Zar ovo nije razlog da i država Crna Gora, kao potpisnik povelje UNESCO kojom je Kotor proglašen svjetskom kulturnom baštinom, preuzme dio obaveza prema takvom posebnom statusu, ozvaniči stvarni status grada Kotora i time potvrdi da Crna Gora nije samo divlja nego i kulturna ljepota.

## Amandman 2

U članu 8 Predloga Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno- istorijskog područja Kotora numerisani stavovi 7 i 8 brišu se.

### Obrazloženje:

Nepotrebno je da Savjet ima 11 članova/ica, dovoljno je 9, bez predstavnika dijela Opština koje se graniče sa Kotorom, jer je u Predlogu ovog Zakona predloženo da u Savjetu budu samo 2 člana iz susjednih Opština, a napravljen je previd da se Opština Kotor graniči sa 5 susjednih Opština ( Herceg Novi, Nikšić, Prijestonica Cetinje, Budva i Tivat).  
Uostalom, niko ne može štiti zaštićeno područje Kotora bolje od Kotorana/ki u Savjetu.

Poslanik  
Andrija Popović

